

Kwalificatiedossier Branche geoinformatieMedewerker

Werkzaam in het CoPi of het ROT

Versie: 1.0, 12 september 2024

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever: Ministerie van Justitie en Veiligheid
Contactpersoon: Carian Cools
Titel: Kwalificatiedossier Branche geoinformatieMedewerker
Datum: 12 september 2024
Vertrouwelijkheid: Openbaar
Status: Vastgesteld
Versie: 1.0
Auteurs: Werkgroep Kwalificatiedossier
Projectleider: Gerben van Alst

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

Inhoud

Inleiding	4
Deel A Algemene informatie	5
Deel B Overzicht kerntaken	7
Deel C Competenties	8
Deel D Uitwerking kerntaken	10
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	12
Deel F Verantwoording	13
Bijlage 1 Namenlijst	15
Bijlage 2 Inrichting hoofdstructuur	16
Bijlage 3 Begrippen en afkortingen	18

Inleiding

Opbouw dossier

Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor de Geoinformatiemedewerker¹ (vanaf nu GIM) binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie. De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert
- Deel B Beschrijving van kerntaken
- Deel C Beschrijving van competenties
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden kan worden opgenomen in het opleidingsplan van een veiligheidsregio. Beoordelingscriteria zijn opgenomen in het examenplan. Een opleidingsinstituut kan het kwalificatiedossier gebruiken om onderwijs en examinering in te richten.

---

¹ Waar in dit document 'hij' staat geschreven wordt bedoeld: 'hij/zij'. Waar 'zijn' staat wordt bedoeld 'zijn/haar'. Waar 'hem' staat wordt bedoeld 'hem/haar'. Voor de leesbaarheid is steeds voor de verkorte vorm gekozen.

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie binnen de crisiscontext

Wettelijke taken CoPI en ROT

Tegen de achtergrond van het Besluit veiligheidsregio's is sprake van generieke operationele kernfuncties van zowel het CoPI als ROT: operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

De functie van het CoPI zijn beschreven in artikel 2.1.2, lid 2 van het Besluit veiligheidsregio's: "Een commando plaats incident is belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de Wet veiligheidsregio's (redactie: gemeenten en andere partijen), en het adviseren van het regionaal operationeel team."

De functie van het ROT is beschreven in artikel 2.1.4, lid 2 en 3 van het Besluit veiligheidsregio's: "Een regionaal operationeel team is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam. Indien er meer commando's plaats incident zijn, is het regionaal operationeel team belast met de coördinatie daarvan."

A.2 Positie van de functie

De GeoInformatiemedewerker maakt deel uit van de sectie Informatiemanagement² in het CoPI of ROT³.

Binnen de kernfuncties van het CoPI of het ROT heeft de GeoInformatiemedewerker verschillende taken. De GeoInformatiemedewerker:

- > is verantwoordelijk voor de uitvoering van het GeoInformatieproces;
- > is verantwoordelijk voor de afstemming voor dit proces met de informatiemanagers van het CoPI of ROT en de meldkamer;
- > adviseert en ondersteunt de informatiemanager CoPI of ROT in zijn verantwoordelijkheid voor het proces informatievoorziening.

A.3 Complexiteit van de functie

De GeoInformatiemanager werkt in (de context van) een crisis dan wel grootschalig evenement. Deze worden gekenmerkt door dreiging, urgentie en onzekerheid, dit bepaalt de situationele complexiteit. De organisatorische complexiteit waarin de GIM werkt, wordt

² De sectie Informatiemanagement is benoemd in art. 2.1.4 lid 1 van het Besluit veiligheidsregio's.

³ Indien de GIM onderdeel is van het CoPI, is de lijn IM CoPI, indien de GIM onderdeel is van het ROT is de lijn IM ROT.

gekenmerkt door niet-reguliere werkzaamheden in een aangepaste structuur. Hierbinnen kan de GIM verschillende taken hebben.

De taakrelevante complexiteit blijkt uit de hierboven beschreven combinatie van taken, functiestructuur en positie.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1	Het uitvoeren van het proces geo-informatievoorziening
	De GeoInformatiewerker haalt informatie op en geeft deze weer in een samenhangend en overzichtelijk geo-informatiebeeld. Daarin: > maakt hij werkafspraken met de informatiemanager ROT of informatiemanager CoPI; > maakt hij afspraken met geo-informatiefunctionarissen van andere partijen over de uitwisseling van geo-informatie en de -behoefte; > verzamelt, verwerkt, valideert, veredelt en verstrekt de GeoInformatiemanager feiten en gegevens; > visualiseert hij deze gegevens in een geo-informatiebeeld.
Kerntaak 2	Het ondersteunen van de Informatiemanager bij het proces informatievoorziening
	De GeoInformatiemedewerker adviseert de Informatiemanager ROT of CoPI over de inrichting van het geo-informatiedeel bij de regievoering op het totale proces van informatievoorziening. De GeoInformatiemedewerker adviseert de Informatiemanager ROT of CoPI over het bepalen van de prestaties van de sectie Informatiemanagement. De GeoInformatiemedewerker adviseert en ondersteunt de Informatiemanager ROT of CoPI in het organiseren en de uitvoering van het proces informatievoorziening.

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties en competentieniveaus zijn het meest relevant voor de functie en/of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken.⁴

Competentie: Analytisch vermogen Signaleert problemen; herkent belangrijke informatie; legt verbanden tussen gegevens. Spoort mogelijke oorzaken van problemen op; zoekt terzake doende gegevens.
Niveau C: Overzicht houden
> Doorziet de kern van problemen.   > Onderscheidt hoofd en bijzaken in een probleem.   > Geeft aan welke informatie ontbreekt om tot een goede analyse te komen.   > Trekt gegronde conclusies uit beschikbare informatie.
Competentie: Samenwerken Voert in een team een opdracht uit. Draagt bij aan de harmonie van de groep en aan de optimale inzet van de leden ten behoeve van het groepsdoel, desnoods ten koste van eigen korte termijn belangen.
Niveau D: Helpen en informeren
> Maakt duidelijke afspraken en komt deze na.   > Voert in een team of ander samenwerkingsverband een opdracht uit.   > Levert een bijdrage aan de harmonie van de groep.   > Informeert de ander over eigen activiteiten en doelen.   > Wil graag leren van anderen.   > Biedt hulp indien gevraagd.
Competentie: Nauwkeurigheid Verricht werkzaamheden met een grote mate van accuratesse.
Niveau A: Overzicht houden
> Behoudt het overzicht over de veelvoud van details (ziet door de bomen het bos).   > Blijft zorgvuldig, ook onder druk van belangen, tijd of de ernst van de gevolgen van mogelijke fouten.   > Maakt een gedegen afweging tussen strikt nakomen van regels, richtlijnen of procedures en pragmatisme.   > Beslist over het al dan niet afwijken van richtlijnen.

⁴ De competenties en de bijbehorende niveaus zijn ontleend aan het Competentiewoordenboek, BuitenhekPlus en Leeuwendaal (2012)

Competentie: Zelfstandigheid

Verricht zonder hulp van anderen taken, probeert op eigen kracht probleemsituaties de baas te worden. Handelt volgens eigen overtuiging, onafhankelijk van anderen.

Niveau C: Bewaken

- > Handelt op basis van eigen inzichten en ideeën.
- > Deelt de eigen tijd in.
- > Stelt de juiste prioriteiten in het werk.
- > Zorgt dat het werk binnen de gestelde tijd en kwaliteitsnormen klaar is.

Competentie: Initiatief

Signaleert kansen en handelt ernaar in plaats van passief te blijven tot anderen iets gedaan hebben. Neemt actief maatregelen om de gang van zaken te beïnvloeden.

Niveau C: Voorbereiden

- > Bereidt zaken goed voor.
- > Doet voorstellen om zaken aan te pakken.
- > Zoekt actief naar mogelijke verbeteringen of vernieuwingen in het eigen werkgebied.
- > Onderbouwt ideeën voor nieuwe of te verbeteren producten of activiteiten, stelt een plan op en zorgt voor uitvoering.

Deel D Uitwerking kerntaken

Kerntaak 1 Het uitvoeren van het proces geo-informatievoorziening	
1.1 Werkzaamheden	
1.1.1	De GeoInformatiemedewerker verzamelt en ordent en verwerkt beschikbare informatie voor een gedeeld en actueel geo-informatiebeeld. > Informatie valideren. > Informatie duiden. > Inventariseren welke benodigde informatie ontbreekt en informatievragen uitzetten. > Informatievraagstukken prioriteren. > Informatie visualiseren.
1.1.2	De GeoInformatiemedewerker initieert en borgt de afstemming met (geo)Informatiefunctionarissen binnen de bij het incident betrokken organisaties.
1.1.3	De GeoInformatiemedewerker bepaalt en organiseert de benodigde ondersteuning voor het geo-informatieproces qua mensen en middelen.
1.2 Keuzes en dilemma's	
1.2.1	Bepalen van relevantie in een grote hoeveelheid informatie.
1.2.2	Een afweging maken over de op te nemen visuele informatie als selectie uit het totale informatiebeeld en bewust zijn van de risico's van deze selectie.
1.2.3	Een afweging maken over de mate van het detailniveau van het situatiebeeld ten opzichte van de overzichtelijkheid en beschikbare tijd.
1.2.4	Omgaan met verschillende behoeftes van participerende organisaties binnen en buiten de crisisstructuur in het geo-informatiebeeld.

Kerntaak 2 Het ondersteunen van de informatiemanager bij het proces informatievoorziening	
2.1 Werkzaamheden	
2.1.1	De GeoInformatiemedewerker adviseert de informatiemanager op basis van de (vraag naar) geo-informatievoorziening gevraagd en ongevraagd over: > de te bereiken resultaten > de prioritering > de werkwijze en taakverdeling binnen het proces informatievoorziening > de te betrekken partners.
2.1.2	De GeoInformatiemedewerker ondersteunt de Informatiemanager bij het presenteren van het situatiebeeld aan het CoPI of ROT.
2.2 Keuzes en dilemma's	

2.2.1 Inschatten van de haalbaarheid van de te leveren prestaties.

2.2.2 Schakelen tussen het belang van de uitvoering van eigen taken en het bredere perspectief van het gehele proces van informatievoorziening.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

De uitoefening van de functie GeoInformatiemedewerker bevindt zich op mbo-niveau 4. Voor de functie is minimaal mbo-werk- en -denkniveau 4 vereist.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

De invulling van het vakbekwaam blijven is zowel een werknemers- als werkgeversverantwoordelijkheid. De werkgever zorgt voor een aanbod aan mogelijkheden om vakbekwaam te worden en te blijven. De werknemer gebruikt deze mogelijkheden voor het ontwikkelen van zijn vakbekwaamheid en heeft daarnaast een eigen verantwoordelijkheid zijn kennis en kunde zelfstandig te onderhouden. De werkgever is verantwoordelijk voor het monitoren van de vakbekwaamheid en het bespreken van ontwikkelpunten met de werknemer.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

Voor de herziening van het kwalificatiedossier Geoinformatiemedewerker heeft de portefeuillehouder uit de werkveldadviescommissie een expertgroep Informatiemanagement CoPI en ROT samengesteld. Deze expertgroep kent een brede samenstelling en bestaat uit informatiefunctionarissen uit veiligheidsregio's, regionaal operationeel leiders, onderzoekers op het gebied van netcentrisch werken, landelijk portefeuillehouder en vertegenwoordiger projectmanagement Knooppunt Coördinatie Rijk-Regio's (KCR2), en docenten van de NIPV-opleiding Informatiemanager en Geoinformatiemedewerker.

Deze expertgroep heeft in een eerste bijeenkomst de ontwikkelingen in de rol en positie van de Geoinformatiemedewerker besproken, in samenhang met de kwalificatiedossiers van de informatiemanager CoPI en ROT. Vervolgens is geïnventariseerd welke onderdelen uit het landelijk functieprofiel⁵ vertaald kunnen worden naar het kwalificatiedossier en op welke onderdelen aanpassingen of aanvullingen nodig zijn.

Op basis van deze gegevens is een wijzigingsvoorstel geschreven, dat, na akkoord van de expertgroep, in de werkveldadviescommissie is vastgesteld.

Hierna is een concept geschreven van de vernieuwde inhoud van het kwalificatiedossier. Dit concept is besproken met de leden van de expertgroep. De feedback van de expertgroep is verwerkt in het huidige document.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Expertgroep Informatiemanagement CoPI en ROT
Onder regie van:	NIPV, decaan Crisisbeheersing
Vastgesteld door:	WVA, 3 oktober 2024 RCDV, 15 november 2024 Veiligheidsberaad, 13 december 2024
Versie:	1.0, 2024
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Opdracht RCDV naar aanleiding van ontwikkelingen op het gebied van Informatiemanagement en het werkproces WVA.
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud	De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de organisatie

⁵ Referentiekader Netcentrisch werken

	van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing is belegd bij het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid.

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > Berenschot (2021). Evaluatie van het netcentrisch werken in de eerste maanden van de coronacrisis (in opdracht van het NIPV vml IFV).
- > Evaluatiecommissie wet veiligheidsregio's (2020). Evaluatie wet veiligheidsregio's – naar toekomstbestendige crisisbeheersing en brandweezorg.
- > Hijum, H. van & Johannink, R. (2017). Het stelsel van crisisbeheersing, de besluitvormingsstructuur ontleed.
- > Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (2023). Referentiekader Netcentrische crisisbeheersing. Arnhem, NIPV.
- > Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (2022). Handboek Informatiemanagement. Arnhem, NIPV.
- > Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (2022). Toekomstverkenning crisisbeheersing – wendbare crisisbeheersing, wen er maar aan. Arnhem, NIPV.
- > Treurniet, W. (2022). Between chaos and continuity: a common operational picture in support of emergency response networks. Amsterdam, VU.
- > <https://www.mboraad.nl/begrippenlijst>
- > Competentiewoordenboek, BuitenhkPlus en Leeuwendaal (2012)

Bijlage 1 Namenlijst

Leden expertgroep

- > E. van Coeverden
- > W. Bakker
- > B. Schell
- > R. Oudejans
- > M. Hartemink
- > A. Don
- > J. Poortman
- > L. Tijink
- > S. van de Looij

Begeleiders

- > G. van Alst
- > W. Treurniet
- > E. Leentvaar
- > A. Hootsen

Bijlage 2 Inrichting hoofdstructuur

Hoofdstructuur

De Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's regelen dat de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie bestaat uit:

- > Calamiteitencoördinatie (meldkamer)
- > Commando Plaats Incident (CoPI)
- > Regionaal Operationeel Team (ROT)
- > Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) of Regionaal Beleidsteam (RBT)

Context Meldkamer, CoPI en ROT

Een (dreigende) aantasting van de openbare orde en (algemene⁶) openbare veiligheid. Door het bestuur van de veiligheidsregio is vóóraf het handelingskader van het CoPI en ROT vastgesteld in het Regionaal beleidsplan, Regionaal crisisplan en Rampenbestrijdingsplannen, tegen de achtergrond van het Regionaal risicoprofiel. Daarnaast is door het bestuur van de veiligheidsregio de gecoördineerde regionale incidentbestrijding procedure (GRIP) vastgesteld, waarin is beschreven hoe op een flexibele wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan incidentmanagement. En die procedure vormt weer de basis voor de door het veiligheidsbestuur vóóraf vast te stellen 'criteria voor grootschalige alarmering', waaraan de Meldkamer uitvoering geeft. Tegen de achtergrond van het Besluit veiligheidsregio's is sprake van generieke operationele kernfuncties van zowel het CoPI als ROT: operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

Kernfunctie operationele leiding

In de kern hebben de cyclische ketens aan activiteiten op het terrein van operationele leiding binnen zowel het CoPI als ROT betrekking op:

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over de te bepalen prestaties via de kernfuncties operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie en het continueren van die prestaties over een bepaalde periode;
  - o Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen aan operationele kernfuncties;
  - o Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het uitvoeren van operationele leiding, die altijd is gericht op operatiën, informatie en crisiscommunicatie. Dit is hieronder verder uitgewerkt.

Kernfunctie operatiën

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
  - o Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;

---

⁶ Naast de algemene handhaving van de openbare veiligheid, is sprake van functionele handhaving daarvan, zoals gezondheidszorg, waterbeheer, drinkwater, voedselvoorziening en - veiligheid.

- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident.

Kernfunctie informatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan'⁷, en het verstrekken van die data (totaalbeeld⁸) aan de juiste afnemers;
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers;
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers.

Kernfunctie crisiscommunicatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn'.

⁷ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.1

⁸ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.2, lid 2. Dit totaalbeeld is opgebouwd op basis van 'eigen beelden' die binnen elk onderdeel van de hoofdstructuur moeten worden bijgehouden.

Bijlage 3 Begrippen en afkortingen

Inhoudelijke begrippen

De hieronder weergegeven begripsomschrijvingen zijn ontleend aan diverse bronnen (zie F3 Brondocumenten).

Begrip	Omschrijving
Crisisorganisatie	De organisatievorm waarbinnen de direct betrokken bestuurlijke en operationele partijen – ten tijde van een (dreigende) ramp/crisis – inhoud geven aan kennisgestuurde besluitvorming.
Vitale belangen van de samenleving	Juridisch perspectief (staatsnoodrecht): > Internationale rechtsorde > Nationale rechtsorde (waaronder openbare orde) > Openbare veiligheid > Economische veiligheid. Beleidsperspectief (o.a. ten behoeve van impactbeoordeling): > Territoriale veiligheid > Fysieke veiligheid > Ecologische veiligheid > Economische veiligheid Sociale en politieke stabiliteit
Vitale sectoren	> Energie > Telecommunicatie/ICT > Drinkwater > Voedsel > Gezondheid > Financieel > Keren en beheren oppervlaktewater > Openbare orde en veiligheid > Rechtsorde > Openbaar bestuur > Transport Chemische en nucleaire industrie
Crisis (in juridische zin)	De kwalificatie van een gebeurtenis als crisis staat – in juridische zin – los van de feiten ('ernstige' gebeurtenis). Het is een bestuurlijke kwalificatie met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dit het toepassen van

	noodbevoegdheden. Die kwalificatie wordt begrensd door twee beginselen: > Proportionaliteit: er is sprake van een (dreigende) aantasting van een of meer vitale belangen (c.q. sectoren) van de samenleving. Subsidiariteit: reguliere bevoegdheden/structuren worden niet afdoende geacht voor het voorkomen, beheersen of herstellen van die (dreigende) aantasting.
Ramp (in juridische zin)	De crisis die betrekking heeft op de (dreigende) aantasting van het vitale belang openbare veiligheid en waarbij normale bevoegdheden in verband met de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van andere disciplines ontoereikend zijn. Een ramp is in die zin altijd een crisis, maar een crisis is niet altijd een ramp.
Bovenlokale ramp/crisis	Bij een ramp/crisis – lees: (dreigende) aantasting van de openbare orde en openbare veiligheid – van 'meer dan plaatselijke betekenis' kunnen maatregelen/voorzieningen, naar het oordeel van de Voorzitter van de veiligheidsregio, niet langer op grond van een afweging van de omstandigheden in elk van de betrokken gemeenten genomen worden. Maatregelen en voorzieningen moeten immers worden genomen op grond van een beoordeling van de omstandigheden in het hele getroffen gebied, zonder acht te slaan op de toevallige omstandigheid dat dit gebied wordt doorsneden door gemeentegrenzen. Mocht de voorzitter van de veiligheidsregio menen dat het bijeenroepen van een RBT niet nodig is, terwijl de commissaris van de koning c.q. minister van Veiligheid en Justitie wel van mening is dat die regionale opschaling nodig is, dan kan daartoe een aanwijzing worden gegeven aan de voorzitter.
Algemene keten	Gezag/Bestuur op de beleidsterreinen openbare veiligheid en openbare orde
Openbare orde en veiligheid	> Openbare orde: integriteit van de (semi)publieke ruimte overeenkomstig haar bestemming naar tijd en plaats. > Openbare veiligheid: fysieke integriteit van personen en zaken (waaronder levende have) en het milieu.
Functionele ketens	Gezag/bestuur/beheer op beleidsterreinen zoals infectieziektebestrijding, justitie, terrorisme, schaarste algemeen, drinkwater en voedsel, energie, transport, financiën, telecommunicatie en media, onderwijs en cultureel erfgoed.

Bestuurlijke leiding	Bestuurlijke leiding kan plaatsvinden op lokaal, regionaal, bovenregionaal, nationaal en internationaal niveau. Zie bestuurlijke netwerkkaarten. > De burgemeester heeft de bestuurlijke leiding binnen zijn gemeente op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid. > De voorzitter veiligheidsregio heeft de bestuurlijke leiding op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid zodra hij/zij daartoe een RBT bijeenroept. > Gezagsdragers binnen de functionele ketens hebben de (gedeconcentreerde) bestuurlijke leiding op hun eigen beleidsterreinen. Te denken valt aan de hoofdofficier van justitie, voorzitter waterschap en zogenoemde rijksheren. > De algemene keten kan onder centraal gezag belast zijn met de uitvoering, bijvoorbeeld bij de bestrijding van bepaalde infectieziekten, onder het gezag van de minister van VWS. > De commissaris van de koning c.q. minister kunnen algemene of bijzondere aanwijzingen geven aan de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. Die aanwijzingsbevoegdheden zijn gebaseerd op proportionaliteit en subsidiariteit. Voor bepaalde aanwijzingen gelden specifieke vormvereisten (Koninklijk Besluit). Op basis van een daartoe geslagen Koninklijk Besluit kan de minister de bestuurlijke leiding binnen de algemene keten geheel of gedeeltelijk aan zich trekken of een andere autoriteit daarmee belasten.
Bestuurlijke coördinatie	Afstemming binnen of tussen de algemene en/of functionele ketens, zonder daarbij te treden in elkaars functionele, juridische of geografische bevoegdheden. Zowel het GBT als RBT kennen elementen van bestuurlijke leiding (gezag op bepaald beleidsterrein) en bestuurlijke coördinatie.
Algemene operationele leiding	Algemene operationele leiding doorbreekt normale verhoudingen tussen de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio en operationele diensten. Het is geen zelfstandige bevoegdheid: de algemene operationele leiding door een daartoe aan te wijzen ROL wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de direct betrokken burgemeester(s) óf Voorzitter veiligheidsregio en binnen de door dat gezag gestelde grenzen. De burgemeester kan een

	ROL aanwijzen, de voorzitter moet een ROL aanwijzen. In beginsel is de ROL 'ontkleurd', maar kan ook 'gekleurd' zijn. Bijvoorbeeld bij crises op het terrein van de volksgezondheid: een ROL uit de 'witte kolom'. Of bij crises op het terrein van de nationale rechtsorde (waaronder openbare orde): een ROL van de politie.
Operationele leiding	De hoogst leidinggevende binnen een operationele discipline: een door het daartoe bevoegde gezag aan te wijzen AC. Operationele leiding over een operationele dienst vindt bij opschaling naar een ROT plaats onder de paraplu van de algemene operationele leiding. Dat de betrokken AC-en van een operationele dienst daarbij hun eigen verantwoordelijkheden hebben en houden doet aan dat uitgangspunt niet af.
Operationele coördinatie	Meerhoofdige operationele leiding waarbij de betrokken operationeel leidinggevendenden niet treden in elkaars functionele, juridische en geografische bevoegdheden. Vormen van operationele coördinatie zijn een operationeel team⁹, zoals de Officieren van Dienst binnen een Commando Plaats Incident (CoPI). De leider CoPI heeft (juridisch gezien¹⁰) niet de operationele leiding; hij/zij geeft leiding aan het beeld-, oordeel- en besluitvormingsproces op de plaats van het incident en daarbij benodigde ondersteuning.
Span of control	Het aantal medewerkers waaraan leiding wordt gegeven. Dit is van vele factoren afhankelijk, zoals de beschikbare resources, de aard en omvang van werkzaamheden, de omvang en complexiteit van het gebied en de mate van decentralisatie in leiding & coördinatie. Als de situatie voortdurend en snel verandert zal een leidinggevende minder elementen direct kunnen aansturen. Uitgangspunt binnen het referentiekader is dat – voor wat betreft de operationele leiding – het strategisch en tactisch niveau minimaal drie en maximaal zeven medewerkers direct aansturen. Op operationeel niveau kan sprake zijn van een hoger aantal medewerkers.¹¹

⁹ Denk ook aan de SGB0+-structuur in dat verband. Operationeel leidinggevendenden van andere diensten worden door de AC-politie uitgenodigd om deel te nemen aan de vergadering binnen de Staf Grootchalig en Bijzonder Politieoptreden. Zie referenties Politiezorg voor de samenstelling van die staf(sectie).

¹⁰ Die operationele leiding kan wel geregeld worden binnen het door het bestuur van de veiligheidsregio vast te stellen beleidsplan (als wetsinterpretatie) en dus crisisplan.

¹¹ Binnen Defensie wordt een andere hiërarchische indeling gebruikt in operationele leiding: strategisch, operationeel en tactisch.

Intelligence	> Het werkproces dat bestaat uit een reeks van drie processtappen: identificeren, analyseren en beoordelen van feiten en gegevens over: – gevaren/dreigingen (risico-intelligence) – interventiecapaciteit (actie-intelligence) – (latente) systeemfouten (verbeter-intelligence). Intelligence is randvoorwaardelijk voor kennisgestuurd¹² incident- c.q. verbetermanagement tegen de achtergrond van het zorgvuldigheidsbeginsel. Zie ook §4 van het Besluit Veiligheidsregio's.
Gevaar/Dreiging	Gevaar verwijst naar niet intentioneel handelen. Dreiging verwijst naar intentioneel/boosaardig handelen.
Interventiecapaciteit	Resources voor het in de juiste tijd, in de juiste omgeving en in de juiste vorm voorkomen, beheersen of herstellen van een (dreigende) aantasting van de veiligheid, en het continueren daarvan over een bepaalde periode.
Resources	(De combinatie van) mensen, middelen en methoden.
Systeemfout	In de bedrijfsvoering besloten fouten die onder bepaalde condities kunnen leiden tot actieve fouten c.q. ondermaatse prestaties. Te denken valt aan middelen, OTO, strijdige belangen. Zie www.tripodsolutions.nl .
Incidentmanagement	Het op basis van risico- en actie-intelligence kennisgestuurd beleid bepalen, aanpak bepalen, werk verdelen en werk uitvoeren.
Verbetermanagement	Het op basis van verbeter-intelligence kennisgestuurd het verbeterbeleid bepalen, verbeteraanpak bepalen, verbeterwerk verdelen en verbeterwerk uitvoeren.
Ketenproces	Resources die door verschillende organisaties aan elkaar worden geleverd met het doel om via een bestaande of daartoe in te richten entiteit bepaalde (elementen van) bedrijfsprocessen uit te voeren, gericht op het leveren van een bepaald product/dienst aan een bepaalde klant.
Bedrijfsproces	Reeks werkprocessen die bijdragen aan een bepaald bedrijfsresultaat.

¹² Zie ook de bekende Basisvereisten crisismanagement.

Werkproces	Reeks processtappen die bijdragen aan het behalen van een bepaald resultaat binnen een bepaald bedrijfsproces.
Processtap	Reeks handelingen die bijdragen aan het behalen van een bepaald resultaat binnen een bepaald werkproces.
Handeling	Laagste procesniveau dat bijdraagt aan het behalen van een bepaald resultaat binnen een bepaalde processtap.
Processtructuur	Een schematische weergave van besturende, primaire, secundaire en verbeterprocessen in hun onderlinge samenhang.
Organisatiestructuur	> Organieke structuur: – Een schematische weergave van organieke entiteiten binnen een organisatie: organogram c.q. de 'hark'. > Functiestructuur: – Plaats binnen (een bepaalde organiek onderdeel van) de organisatie – Functienaam – Werkzaamheden (in casu procesrollen) - Vereiste kennis voor die werkzaamheden¹³. > Personele structuur: Vaste of flexibel samengestelde resourcepools (persoon/groep) voor het bemensen van bepaalde functies/teams binnen een of meerdere onderdelen van de organisatie. Die resourcepools kunnen lokaal, regionaal of (inter)nationaal zijn ingericht.
Organisatiecomponenten	Over het algemeen kunnen de volgende componenten binnen een organisatie worden onderscheiden (COPAFIJTH): > Communicatievoorzieningen > Organisatorische voorzieningen > Personele voorzieningen > Administratieve voorzieningen > Facilitaire voorzieningen (materiaal/materieel) > Informatie- en communicatietechnologie (ICT) > Juridische voorzieningen > Technologische voorzieningen > Huisvestingsvoorzieningen

¹³ Weggeman: kennis is het product van informatie x ervaring x vaardigheden x gedrag [I.EVA].

Onderwijskundige begrippen

Begrip	Omschrijving
Kwalificatiedossier	Set van verschillende kerntaken, werkprocessen en competenties die samen een opleiding vormgeven en waar een diploma aan vast hangt.
Kerntaak	Een kerntaak is een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar belang, omvang (tijdsbeslag of frequentie) of beide. Een kerntaak bestaat uit een geheel van inhoudelijk met elkaar samenhangende werkprocessen, kenmerkend voor de beroepsuitoefening. Een kwalificatiedossier heeft een beperkt aantal kerntaken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening van de betreffende beroepsgroep.
Competentie	Het geheel van kennis, vaardigheden en attitudes om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren.